

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 5 від 29.03.2021 р.
Голова Приймальної комісії
Віктор ОГНЕВ'ЮК

**Програма
фахового випробування з педагогіки вищої школи**

Освітній рівень: другий (магістерський)
Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки
Освітня програма: 011.00.01 Педагогіка вищої школи
На основі: освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

ПОГОДЖЕНО
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри теорії та історії
педагогіки

Протокол № 7 від 03 лютого 2021 р.
Завідувач кафедри
Людмила ХОРУЖА

Київ – 2021

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
I. Структура програми фахового випробування.....	4
1.1 Зміст та структура портфоліо вступників у магістратуру.....	4
1.2 Характеристика та вимоги до есе професійного самовизначення.....	5
1.3 Особливості та структура тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури».....	5
II. Критерії та система оцінювання вступного випробування.....	6
2.1 Критерії оцінювання портфоліо вступників.....	7
2.2 Критерії оцінювання есе професійного самовизначення	8
2.3 Критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури».....	9
III. Список рекомендованої літератури для вступу	10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Науково-педагогічне забезпечення розвитку цілісної системи неперервної педагогічної освіти в Україні передбачає наявність компетентних педагогічних кадрів. Особлива роль в їх професійній підготовці належить закладу вищої освіти, який забезпечує підготовку відповідних кадрів за освітньою програмою «011.00.01 Педагогіка вищої школи». Цільове та змістово-технологічне її наповнення передбачає формування професійної компетентності викладача вищої школи яка розглядається як інтегративне утворення, яке визначає здатність фахівця вирішувати професійні проблеми, типові професійні завдання, що виникають в реальних ситуаціях у сфері вищої освіти, на основі саморозвитку професійно значущих якостей, використання наукових знань, актуалізації професійного, життєвого досвіду викладачів і студентів.

Професійна підготовка викладача закладу вищої освіти здійснюється згідно законів України «Про освіту» (2017) та «Про вищу освіту» (2014), «Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка» № 817 від 15.12.2017 р., відповідно профілю освітньої програми «Педагогіка вищої школи» з урахуванням вимог до другого (магістерського) рівня вищої освіти (з терміном навчання 1 рік 4 місяці).

Зміст освітньої програми «Педагогіка вищої школи» передбачає формування загальних, фахових, спеціальних компетентностей майбутніх фахівців, володіння якими дозволяє: орієнтуватися у системі знань про закономірності процесу навчання, виховання студентів, професійну підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців; застосовувати сучасні педагогічні технології у професійній діяльності; вільно володіти формами, методами, засобами формування особистості майбутнього фахівця; визначати специфічні риси професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; опанувати педагогічний менеджмент; знати особливості управління педагогічним процесом у вищому навчальному закладі. Реалізація зазначеного залежить від рівня готовності вступника до оволодіння відповідними компетентностями.

Мета фахового випробування: визначити рівень готовності вступника до успішного засвоєння освітньої програми магістерської підготовки «Педагогіка вищої школи».

Завдання фахового випробування:

- 1) дослідити мотиваційну готовність випускника до навчання за магістерською програмою;
- 2) виявити індивідуальні, особистісні характеристики вступника, необхідні для професійної підготовки за магістерською програмою;
- 3) з'ясувати рівень обізнаності вступника в питаннях майбутньої професійної діяльності.

Фахове випробування дозволяє виявити сформованість основних особистісно-професійних конструктів, що впливають на ефективне

оволодіння вступником компетентностей, які є передумовою успішного виконання освітньої програми «011.00.01 Педагогіка вищої школи».

Програма вступного фахового випробування складається з трьох змістових блоків:

1. Портфоліо.
2. Есе професійного самовизначення.
3. Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури».

До вступного фахового випробування за освітньою магістерською програмою «Педагогіка вищої школи» допускаються особи, які мають диплом бакалавра, магістра або спеціаліста.

Вступні випробування до магістратури проводяться у формі, встановленій Правилами прийому до Університету.

I. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1.1. Зміст та структура портфоліо вступників у магістратуру

Портфоліо – спосіб фіксування, накопичення та оцінки індивідуальних досягнень вступника до магістратури (бакалавра, магістра, спеціаліста) в певний період його освітньої або професійної діяльності.

Портфоліо, що надходить в магістратуру, розглядається як самопрезентація індивідуальних досягнень в освітній або професійній діяльності, їх оцінка ставиться відповідно до параметрів повноти, різноманітності й переконливості матеріалів, якості представлених робіт, орієнтованих на обрану магістерську програму навчання. Портфоліо дозволяє скласти уявлення про динаміку навчальної та наукової активності вступника, спрямованості його інтересів, рівня підготовки.

Структуру портфоліо вступника до магістратури складають:

1. Резюме (коротка біографічна інформація про себе із зазначенням дати народження; повної назви вузу, точної дати його закінчення; назви напряму підготовки (спеціальності); номера диплома; місця постійної роботи).

2. Матеріали та документи (сертифікати учасника, дипломи та ін.), що свідчать про визнання оточуючими досягнень життєвого, навчального, передпрофесійного, професійного та наукового досвіду.

3. Матеріали, що містять інформацію про самооцінку своїх цінностей та ідеалів, уявлень про самого себе, індивідуальної місії, можливостей, які відкриваються у зв'язку з навчанням в магістратурі, особистих і професійних планах, а також про способи і час їх здійснення.

Портфоліо оформляється у вигляді творчої папки з додатками робіт у вигляді текстів, електронних ресурсів, фотографій, дисків та ін.

1.2. Характеристика та вимоги есе професійного самовизначення

Есе професійного самовизначення готується вступником заздалегідь і обговорюється під час фахового випробування. Обсяг есе: 3-4 сторінки формату А4 (14-й кегль, Times New Roman, 1,5 інтервалу).

Есе професійного самовизначення, як один із змістових блоків вступного випробування в магістратуру за освітньою програмою «011.00.01 Педагогіка вищої школи», дозволяє визначити смислове поле особистісної та професійної готовності вступника до магістратури.

Змістова частина есе професійного самовизначення вказує на:

- причини / мотиви, що спонукали вступника прийняти рішення про вступ та продовження навчання в магістратурі за цією освітньою програмою;
- наукові інтереси претендента і наукова тема, яку він має намір розробляти в ході навчання в магістратурі: коротка характеристика, обґрунтування вибору даної теми, джерела, література;
- відомості про наукову роботу вступника під час навчання за фахом (в бакалавраті);
- усвідомлення вступником загальних та фахових компетентностей, якими має оволодіти майбутній викладач закладу вищої освіти, менеджер електронного навчання;
- участь у засіданнях студентських наукових товариств, конференціях (назва, організація, час, місце проведення, тема доповіді);
- інформацію про власні професійні перспективи під час навчання у магістратурі;
- очікування від навчання за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи».

1.3. Особливості та структура тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»

Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» – діагностичний інструмент, що дозволяє з'ясувати рівень сформованості важливих якостей, характеристик та здатностей вступників, що визначають готовність майбутніх магістрантів до оволодіння освітньою програмою «Педагогіка вищої школи».

Запропонований тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» відповідає основним вимогам до діагностичних методик.

Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» складається з 30 тестових запитань і 3 варіантів відповіді на кожне запитання. Серед запропонованих варіантів відповіді лише один є вірним.

Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» за своєю структурою включає дев'ять змістових блоків: мотиваційно-ціннісний, емоційний, діяльнісний, когнітивний, особистісний, лідерський, інформаційно-технологічний, соціальної адаптації, самовдосконалення.

Мотиваційно-ціннісний блок тесту визначає основні мотиви, що спонукають вступника до навчання у магістратурі, його професійно-ціннісні орієнтації тощо.

Емоційний блок тесту уможливує виявлення ставлення вступника до навчання у магістратурі, переживання, рівень емоційної стабільності, що дозволяє відчувати врівноваженість, очікування.

Діяльнісний блок тесту дозволяє визначити рівень умінь, здатностей вступника до виконання завдань, передбачених магістерською програмою.

Когнітивний блок тесту характеризує інтелектуальний рівень вступника, його ерудицію та обізнаність у загальних питаннях вищої освіти, тенденції її модернізації.

Особистісний блок дозволяє виявити індивідуальні, особистісні якості та властивості вступника, які необхідні для опанування магістерської програми.

Лідерський блок тесту допомагає визначити рівень лідерських якостей, оргіназаторських схильностей вступників.

Інформаційно-технологійний блок дозволяє виявити здатність вступника до ефективної роботи з повідомленнями у всіх формах їх представлення та вміння працювати з технічними засобами, програмним забезпеченням.

Соціальної адаптації блок дозволяє виявити адаптивні до соціуму можливості вступника, його комунікативні схильності.

Самовдосконалення блок передбачає дослідження здатності вступника до самоосвіти, саморозвитку, самореалізації тощо.

Під час фахового випробування проф-тест для вступників може бути представлений як у друкованому, так і у електронному варіанті.

Приклад тестового завдання:

Чи є у Вас натхнення працювати з педагогічною, психологічною літературою в читальному залі, в бібліотеці, вдома у вільний час, вирішувати педагогічні завдання?

- а) лише тоді, коли вимагає ситуація;*
- б) таке натхнення відсутнє;*
- в) так, постійно.*

II. КРИТЕРІЇ ТА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Сумарна оцінка вступного випробування в магістратуру за освітньою програмою «011.00.01 Педагогіка вищої школи» складається з балів, накопичених за окремими критеріями оцінювання запропонованих змістових блоків фахового випробування та є підставою для рейтингу.

Максимальна можлива оцінка, відповідно до перелічених критеріїв, складає 200 балів. Критерії оцінювання знань вступників та загальна система рейтингових балів змістових блоків вступного випробування представлені в таблицях 1,2.

Таблиця 1

Критерії оцінювання знань вступників

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Таблиця 2

Розрахунок загального рейтингового балу

№	Змістові блоки фахового випробування	Кількість рейтингових балів
1	Портфоліо	40
2	Есе професійного самовизначення	40
3	Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»	120
Загальний рейтинговий бал		200

2.1. Критерії оцінювання портфоліо вступників

Максимальна оцінка за портфоліо вступника складає 40 балів. Критерії оцінювання портфоліо вступників представлені у таблиці 3. Для визначення загальної кількості балів за портфоліо необхідно підсумувати набрані бали за кожний критерій.

Таблиця 3

**Загальні критерії оцінювання портфоліо
вступників**

№	Критерії оцінювання	Характеристика оцінки	Оцінка (у балах)
1	Досвід навчання в літніх/зимових школах, за програмою обміну студентів	Наявність досвіду навчання за програмою обміну студентів (сертифікат, диплом, довідка)	6
		Наявність досвіду навчання в літніх/зимових школах (сертифікат, диплом, довідка)	4
2	Документи про додаткову освіту, підвищення кваліфікації за напрямом підготовки (спеціальністю) за останні 5 років	Наявність одного/декількох дипломів професійної підготовки, перепідготовки	4
		Наявність інших свідоцтв, посвідчень та сертифікатів	2
3	Наявність наукових публікацій	Публікації в різних періодичних виданнях	2
		Публікації у фахових виданнях, наукових збірниках	4
4	Нагороди, дипломи за успіхи в професійних конкурсах, конкурсах наукових, проектних робіт, інших заходах	Наявність професійних нагород, дипломів	4
		Наявність одного/декількох дипломів переможця в конкурсах	4
		Наявність рекомендаційних листів	2
5	Досвід педагогічної роботи в якості вчителя / керівника установи, підтверджений копією трудової книжки.	Наявність педагогічного стажу до 1 року	2
		Наявність педагогічного стажу більше 1 року	6
Разом			40

2.2. Критерії оцінювання есе професійного самовизначення

Максимальна оцінка за есе професійного самовизначення вступника складає 40 балів. Критерії оцінювання есе професійного самовизначення вступників представлені в таблиці 4.

Таблиця 4

**Загальні критерії оцінювання есе професійного самовизначення
вступників**

№	Критерії оцінювання	Оцінка (у балах)
1	Мотиви, що спонукали вступника до навчання в магістратурі, сформульовані чітко, обґрунтовано; наукові інтереси розкриті в повному обсязі; глибоко проаналізована наукова робота вступника; конкретно названі конференції, засідання, в яких вступник брав участь;	28 – 40

	описані професійні перспективи під час навчання у магістратурі	
2	Причини та мотиви, які спонукали вступника до навчання у магістратурі, сформульовані нечітко, неконкретні; наукові інтереси розкриті не повністю; наукова робота вступника проаналізована поверхово; інформація про участь у засіданнях, конференціях представлена не в повному обсязі; професійні перспективи під час навчання у магістратурі визначені некоректно	14 – 26
3	Есе не містить мотивів, що спонукали вступника до навчання у магістратурі; наукові інтереси не виявлені; відомості про наукову роботу вступника практично відсутні; інформація про участь у засіданнях, конференціях відсутня; власні професійні перспективи під час навчання у магістратурі не зазначені	0 – 12

2.3. Критерії оцінювання тесту «особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»

Максимальна оцінка за тест складає 120 балів. За кожний вірний варіант відповіді у запитанні вступник отримує 4 бали. Для визначення загальної кількості балів за тест необхідно підсумувати набрані бали за кожне запитання.

Критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

Загальні критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»

№	Критерії оцінювання	Оцінка (у балах)
1	Вступник вірно відповів майже на всі запитання тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 20 до 30.	80 – 120
2	Вступник вірно відповів лише на половину всіх запитань тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 10 до 19.	40 – 79
3	Вступник вірно відповів на меншу половину всіх запитань тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 0 до 9.	0 – 39

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ВСТУПУ

1. Братко М.В., Хоружа Л.Л. (2018) Модель педагогічної освіти сучасного університету. Неперервна професійна освіта: теорія і практика (3-4). с. 7-13. ISSN 1609-8595
2. Братко М.В., Хоружа Л.Л., Мельниченко О.В., Котенко О.В., Прошкін В.В. (2019) Вивчення компетенції викладача вищої школи в Україні: діагностика та аналітика The New Education Review (55(1)). с. 233-245. ISSN 1732-6729. SCOPUS

3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. - Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с.
4. Зайченко І. В. Педагогіка: підручник для студентів вищих навч. закладів. – 3-е вид. / І. В. Зайченко. – Київ: Видавництво Ліра-К., 2016. – 608 с.
5. Закон України "Про вищу освіту" (01.07.2014). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
6. Закон України "Про освіту" (05.09.2017). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Краевский В. В. Методология педагогики: новый этап / Е. В.Бережнова, В В.Краевский. – М., 2006. – 394 с.
8. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навч.посіб. – К.: Вікар, 2003. – 335 с.
9. Методичний вісник : Портфоліо як засіб підвищення якості освіти. / Упор. Л.Скальська, О.Нижник, А.Дутчак, С.Клімковська. – Івано-Франківськ : ОІППО, 2009. Вип. 2. – 60 с.
10. Національний освітній глосарій: вища освіта / авт.-уклад. : І. І. Бабин, Я. Я. Болюбаш, А. А. Гармаш й ін. ; за ред. Д. В. Табачника і В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 100 с.
11. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки [Електронний ресурс] : схвалено Указом Президента України від 25 черв. 2013 року № 344/2013. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
12. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти. – К.: ТОВ “ЦС”, 2015. – 32 с. – Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
13. Сухомлинська О.В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем / О. В. Сухомлинська. – К.: А.П.Н., 2003. – 68 с.
14. Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти: моногр. / редкол.: В.О.Огнев'юк, С.О.Сисоєва, Я.С.Фруктова. – К.:Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2016.– 912 с.
15. Хоружа Л. Л. У пошуках нової педагогіки: критичний аналіз / Л. Л. Хоружа // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: науково-методичний журнал / Гол ред. С.О.Сисоєва. – Київ: Видавництво ВП «Едельвейс», 2016. – № 3 – 4 (48–49). – С.7 – 11 (Index Copernicus).
16. Хоружа Л. Л. Науки про освіту: чи є в них місце педагогіці? / Л. Л. Хоружа // Вища школа: науково-практичне видання. – Київ, 2016. №6 (143). – С. 30 – 40.